

КЛАСТЕР ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Євроінтеграційний курс України обумовлює важливість транскордонного співробітництва як одного із стратегічних напрямів розвитку прикордонних регіонів.

Досвід розвинених регіонів світу вказує на створення в них специфічних соціально-економічних структур, відомих як кластери (групи), які в вирішальній мірі сприяють підвищенню регіональної конкурентоспроможності, а отже і високих темпів зростання [1].

В рамках концепції кластерного підходу підприємства та галузі розглядаються як елементи більшої системи, а не як окремі (ізольовані) об'єкти. Власне кластер представляє собою сукупність взаємопов'язаних підприємств та організацій, а також інституцій. Вони одночасно співпрацюють та конкурують між собою. За визначенням Портера [2], кластер або промислова група, – це група географічно сусідніх взаємозв'язаних компаній і пов'язаних з ними організацій, які діють у певній сфері, що характеризується спільністю діяльності й взаємодоповнюють одна одну. Крпельницька С.О. [3, ст.51] розглядає кластер як систему економічних відносин, що виникають між суб'єктами господарювання, які об'єднуються на добровільних засадах, базуються на територіальних, технологічних і/або інституційних (соціальних) зв'язках та спрямовані на досягнення кращого сумарного фінансового результату кластера та кожного його суб'єкта при високому рівні конкуренції.

Кластеризація в загальному вигляді, визначається як процес сумісного розташування фірм і інших дійових осіб усередині концентрованої географічної області, кооперації навколо певної функціональної ніші і встановлення тісних взаємозв'язків і робочих альянсів для посилення їх колективної конкурентоспроможності [4, ст.21].

Розвиток кластерів в Україні є ефективним інструментом підвищення конкурентоспроможності регіональної та національної економіки, поєднання її виробничого, науково-технологічного, інноваційного потенціалу. Прикладом для розвитку кластерного підходу транскордонного співробітництва в нашій країні слугує позитивний зарубіжний досвід створення кластерів, що досягли значного успіху та світового визнання. Насамперед кластерна форма організації господарства в Україні потребує ефективних фінансових механізмів державного регулювання діяльності кластерів, вдосконалення інвестиційно-інноваційних механізмів їх формування та функціонування, а також розроблення і вдосконалення нормативно-правової бази з формування засад державної кластерної політики в Україні.

1. Kaliszczak L., 2009, *Klaster turystyczny jako innowacyjna perspektywa polsko-ukraińskiej współpracy transgranicznej*, [w:] „Przedsiębiorstwo i Region, Konkurencyjność a innowacyjność”, 1/2009, Wyd. Uniwersytet Rzeszowski, s. 97-106.

2. Портер М. *Международная конкуренция/ М.Портер.– М.:Междунар.отношения, 1993. – 896 с.*

3. Крпельницька С. О. *Особливості формування фінансових відносин у кластері народних художніх промислів / С. О. Крпельницька // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 5 – С. 51–59.*

4. Andersson T., Schwaag-Serger S., Sörvik J., Wise Hansson E. *The Cluster Policies White Book / Andersson T., Schwaag-Serger S., Sörvik J., Wise Hansson E. – IKED, 2004. – 266 p.*